

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ АЕРОКОСМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. М.Є. ЖУКОВСЬКОГО
“ХАРКІВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ”

НАКАЗ

07.11.2023

м. Харків

№ 254

**Про застосування
державної мови в Університеті**

Відповідно до норм Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та Кодексу України про адміністративні правопорушення, які стосуються обов'язкового застосування державної мови у діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності для інформування посадових і службових осіб про відповідні норми законодавства стосовно державної мови, прийняття додаткових дієвих заходів для посилення контролю за виконанням Закону та на виконання листа Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 1/8841-22 «Про застосування державної мови»,

НАКАЗУЮ:

1. Забезпечити неухильне виконання вимог Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» на отримання державною мовою інформації та послуг в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (далі - Університет) та Відокремленому структурному підрозділі Харківський фаховий коледж інформаційних технологій Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «ХАІ» (далі – Коледж) й усунення перешкод та обмежень мовного режиму в цілому.

2. Дотримуватися обов'язкового використання державної мови в робочий час науково-педагогічними, педагогічними та іншими працівниками Університету та Коледжу. Державна мова має використовуватися в рамках освітнього процесу, під час проведення навчальних занять (крім занять з навчальних дисциплін, які відповідно до освітніх програм викладаються іноземними мовами), у спілкуванні викладачів, іншого персоналу як зі здобувачами освіти, так і між собою. Мовою діловодства, документообігу, листування, публічних заходів в Університеті / Коледжі є державна мова.

3. Проректорам, керівникам структурних підрозділів забезпечити системний контроль за дотриманням вимог законодавства щодо застосування державної мови під час виконання посадових обов'язків, здійснення освітнього процесу, наукової діяльності, проведення публічних заходів, засідань, зустрічей, робочого спілкування та в діловому документообігу.

4. Деканам факультетів, завідувачам кафедр, керівникам інших (загальноуніверситетських) структурних підрозділів, адміністрації Коледжу:

- ознайомити працівників підпорядкованих структурних підрозділів Університету та Коледжу протягом 14 днів з дати підписання цього наказу із Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19/print>, стаття 9, 10 розділ III) та Кодексом України про адміністративні правопорушення (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>, статті 188⁵², 188⁵³, 188⁵⁴, 188⁵⁵ - витяги із зазначених документів додаються до цього наказу);

- працівник повинен зафіксувати факт ознайомлення з цим наказом з додатками особисто на підписному аркуші до цього наказу або шляхом направлення на адресу свого керівника повідомлення, підписаного власним ЕЦП, що працівник ознайомлений з цим наказом та зазначеними нормативними документами;

- передати до проректора з НПР Гуменного А. М. до 20.11.2023 узагальнену інформацію про ознайомлення підлеглих працівників з цим наказом.

5. Заборонити використання російськомовних джерел, відео та аудіо контенту під час надання освітніх послуг, підготовці підручників, навчальних посібників, робочих програм навчальних дисциплін, силабусів, інших навчально-методичних матеріалів.

6. Проректору з НПР Гуменному А. М. не пізніше 01.12.2023 надати пропозиції щодо можливості використання виданих на території СРСР і російської федерації джерел, що містять відомості довідникового та іншого характеру, які відсутні в Україні та необхідні для здійснення освітнього і наукового процесу в Університеті.

7. Керівникам структурних підрозділів та гарантам освітніх програм до 01.12.2023 року забезпечити моніторинг реалізації освітніх програм в частині навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів. У процесі моніторингу виявити і вилучити навчально-методичне забезпечення, яке містить інформаційні або інші ресурси країни-агресора російської федерації.

8. Навчально-методичним комісіям до 01.12.2023 провести аналіз відповідності навчально-методичного забезпечення відповідно до чинного законодавства України.

9. Здійснювати систематичний моніторинг дотримання вимог законодавства щодо застосування державної мови під час виконання посадових обов'язків, здійснення освітнього процесу, наукової діяльності, проведення публічних заходів, засідань, зустрічей, робочого спілкування та в діловому документообігу.

10. Начальнику відділу діловодства і архіву Виходцевій О.П. надіслати цей наказ керівникам всіх структурних підрозділів Університету.

11. Контроль за виконанням наказу покласти на проректора з науково-педагогічної роботи Андрія ГУМЕННОГО.

В.о. ректора

Олексій ЛИТВИНОВ

Погоджено:

Проректор з науково-педагогічної роботи

Андрій ГУМЕННИЙ

Начальник юридичного відділу

Сергій ОРЛОВ

Начальник навчально-методичного відділу

Елеонора ДАРМОФАЛ

Начальник відділу кадрів

Наталя АСЄЄВА

Закон України від 25.04.2019 № 2704-VIII «Про забезпечення функціонування української мови як державної»

Стаття 9. Особи, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків

1. Володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків зобов'язані:

- 1) Президент України, Прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр України, віце-прем'єр-міністри України, інші члени Кабінету Міністрів України, перші заступники та заступники міністрів, керівники інших центральних органів виконавчої влади та їх заступники, Голова Адміністрації Президента України та його заступники, Секретар Ради національної безпеки і оборони України та його заступники, Голова Служби безпеки України та його заступники, Голова Служби зовнішньої розвідки України та його заступники, Генеральний прокурор та його заступники, керівники обласних та окружних прокуратур, керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та його заступники, члени Ради Національного банку України, Голова та інші члени Рахункової палати, Голова Антимонопольного комітету України, інші державні уповноважені Антимонопольного комітету України, голови територіальних відділень Антимонопольного комітету України, члени Національного агентства з питань запобігання корупції, члени Національної комісії зі стандартів державної мови, члени Центральної виборчої комісії, члени Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, члени національних комісій регулювання природних монополій, члени Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, члени Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, члени інших державних колегіальних органів, Голова Державного комітету телебачення і радіомовлення України та його заступники, Голова Фонду державного майна України та його заступники, постійні представники Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України, Президента України у Конституційному Суді України, Директор Національного антикорупційного бюро України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини та його представники, Уповноважений із захисту державної мови, Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим та його заступники, Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим та його заступники, міністри Автономної Республіки Крим, Постійний Представник Президента України в Автономній Республіці Крим та його заступники;
- 2) депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад, посадові особи органів місцевого самоврядування;
- 3) державні службовці;
- 4) голови місцевих державних адміністрацій, їх перші заступники та заступники;
- 5) службовці Національного банку України;
- 6) особи офіцерського складу, які проходять військову службу за контрактом;
- 7) особи начальницького (середнього і вищого) складу Національної поліції, інших правоохоронних та розвідувальних органів, посадові особи інших органів, яким присвоюються спеціальні звання;
- 8) особи рядового, сержантського і старшинського складу Національної поліції, інших правоохоронних, розвідувальних органів, інших органів, яким присвоюються спеціальні звання;
- 9) прокурори;
- 9¹) судді Конституційного Суду України;

10) судді, які обрані чи призначені відповідно до Конституції України та здійснюють правосуддя на професійній основі, члени та дисциплінарні інспектори Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, члени Вищої ради правосуддя;

11) адвокати;

12) нотаріуси;

13) керівники закладів освіти всіх форм власності;

14) педагогічні, науково-педагогічні і наукові працівники, крім іноземців чи осіб без громадянства, які запрошені до закладів освіти та/або наукових установ та працюють на тимчасовій основі як наукові, педагогічні, науково-педагогічні працівники або викладачі іноземної мови;

15) медичні працівники державних і комунальних закладів охорони здоров'я;

16) посадові та службові особи підприємств, установ і організацій державної і комунальної форм власності, не визначені в підпунктах 1 - 15 частини першої цієї статті, крім осіб, які не є громадянами України.

2. Володіти державною мовою зобов'язані особи, які претендують на обрання чи призначення на посади, визначені частиною першою цієї статті.

Стаття 10. Вимоги щодо рівня володіння державною мовою

1. Вимоги щодо відповідного рівня володіння державною мовою особами, визначеними статтею 9 цього Закону, встановлює Національна комісія зі стандартів державної мови.

2. Рівень володіння державною мовою особами, визначеними пунктами 1, 3, 4, 7, 9, 9¹, 10, 13 частини першої статті 9 цього Закону, засвідчується державним сертифікатом про рівень володіння державною мовою (далі - державний сертифікат), що видається Національною комісією зі стандартів державної мови відповідно до цього Закону.

3. Рівень володіння державною мовою особами, визначеними пунктами 2, 5, 6, 8, 11, 12, 14 - 16 частини першої статті 9 цього Закону, засвідчується документом про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета (дисципліни), або державним сертифікатом про рівень володіння державною мовою, що видається Національною комісією зі стандартів державної мови відповідно до цього Закону.

4. Документ, що засвідчує рівень володіння державною мовою, подається особою до обрання чи призначення на посади, визначені частиною першою статті 9 цього Закону.

Кодекс України про адміністративні правопорушення

Стаття 188⁵². Порушення закону щодо функціонування і застосування української мови як державної

Порушення вимог Закону України "Про забезпечення функціонування української мови як державної" щодо застосування державної мови під час засідань, заходів, зустрічей і робочого спілкування, в актах, діловодстві та документообігу в органах державної влади, органах влади Автономної Республіки Крим і органах місцевого самоврядування, на державних і комунальних підприємствах, в установах та організаціях, інших суб'єктах господарювання державної і комунальної форми власності, у судочинстві та діловодстві у судах України, в органах правопорядку, розвідувальних органах, державних органах спеціального призначення з правоохоронними функціями, на державному кордоні України, у процесі виборів та референдумів, у міжнародних договорах України - тягнуть за собою накладення штрафу від двохсот до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або попередження, якщо порушення вчинене вперше.

Порушення вимог Закону України "Про забезпечення функціонування української мови як державної" щодо застосування державної мови у сфері освіти, науки, культури, книговидання, у користувацьких інтерфейсах комп'ютерних програм та веб-сайтів, у сфері інформації для загального ознайомлення, публічних заходів, технічної і проектної

документації, реклами, охорони здоров'я, спорту, телекомунікацій та поштового зв'язку, транспорту -

тягнуть за собою накладення штрафу від двохсот до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або попередження, якщо порушення вчинене вперше.

Порушення вимог Закону України "Про забезпечення функціонування української мови як державної" щодо застосування державної мови друкованими засобами масової інформації -

тягнуть за собою накладення штрафу від чотирьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або попередження, якщо порушення вчинене вперше.

Інші, ніж визначені частинами першою - третьою цієї статті, порушення Закону України "Про забезпечення функціонування української мови як державної" щодо порядку застосування державної мови -

тягнуть за собою накладення штрафу від двохсот до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або попередження, якщо порушення вчинене вперше.

Повторне протягом року вчинення порушення з числа зазначених у частинах першій - четвертій цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, -

тягне за собою накладення штрафу від п'ятисот до семисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 188⁵³. Невиконання законних вимог Уповноваженого із захисту державної мови під час здійснення ним державного контролю за застосуванням державної мови

Повторне невиконання законних вимог Уповноваженого із захисту державної мови під час здійснення ним державного контролю за застосуванням державної мови -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 188⁵⁴. Порушення вимог законодавства у сфері забезпечення якості освіти

Недопущення посадових осіб центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його територіальних органів до проведення інституційного аудиту або здійснення заходів державного нагляду (контролю), вчинення інших дій, що перешкоджають таким посадовим особам у проведенні інституційного аудиту або здійсненні заходів державного нагляду (контролю), ненадання їм інформації або надання неправдивої інформації -

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від двадцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та на посадових осіб від тридцяти до сімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Невиконання законних вимог (приписів, розпоряджень) або інших розпорядчих документів посадових осіб центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його територіальних органів щодо усунення порушень вимог законодавства України у сфері освіти -

тягне за собою попередження або накладення штрафу на посадових осіб від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дії, передбачені частиною першою або другою цієї статті, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, -

тягнуть за собою накладення штрафу від ста до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 188⁵⁵. Невиконання законних вимог освітнього омбудсмена

Невиконання законних вимог освітнього омбудсмена щодо припинення порушення прав та/або відновлення порушених прав та/або законних інтересів учасників освітнього процесу, перешкоджання здійсненню освітнім омбудсменом чи уповноваженими ним особами своїх повноважень, ненадання інформації у строк, встановлений законом, або надання завідомо недостовірної інформації -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від п'ятдесяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення,

-
тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від двохсот до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.